

1. A kipufogógázok károsanyag-tartalom csökkentésére szolgáló alkatrész.
2. Kiváló tulajdonságai miatt fékberendezéseknél, tömítőanyagok, és tűzálló anyagok gyártásánál használták. Apró szálai a levegőbe kerülve súlyos légzőszervi elváltozásokat okozott.
3. A Naptól jövő sugárzás, a látható fénynél rövidebb hullámhosszú.
4. Nagy mennyiségben a kérődző állatok és természetek tápcsatornájában képződik
5. Szúrós szagú, erősen mérgező gázok. Magas hőmérsékletű égési folyamatok közben termelődik. Közlekedés során nagy mennyiségben keletkezik. [kötőjelet nem írjuk]
6. Az épített környezetet is pusztító globális probléma. F [Folyamatosan írd be a megfejtést]
7. Ilyen szennyezőanyag a levegőben a por és a korom.
8. Tiszta levegő indikátor növénye.
9. Klórozott-fluorozott szénhidrogének összefoglaló neve.
10. Főleg fosszilis tüzelőanyagok égetésekor kerül a levegőbe. Savas eső kialakulásában elsődleges szerepe van. [kötőjelet nem írjuk]
11. Széntartalmú anyagok tökéletlen égése során keletkezik. [kötőjelet nem írjuk]
12. A magaslégköri ózon koncentrációjának csökkenésekor alakul ki.
13. Háztartásokban a forgácslapból készült bútorokból, festékekből kerül a levegőbe ez a szúrósszagú, színtelen gáz.
14. A levegő oxigénjéből a Nap UV sugárzásának hatására keletkezik.
15. Színtelen, szagtalan a levegőnél nagyobb sűrűségű gáz. Fontos szerepe van az üvegházhatás kialakításában. [kötőjelet nem írjuk]
16. A szmog magyar neve.

Megfejtés: .....

3. feladat

10 pont

SZMOG

Írd az állítások elé a megfelelő betűjelet!

- A. téli szmogra jellemző
- B. nyári szmogra jellemző
- C. mindkettőre jellemző
- D. egyikre sem jellemző

- ..... 1. Erős napsütésben, meleg nyári napokon alakul ki.
- ..... 2. Nem káros az egészségre.
- ..... 3. Nagy mértékű a légszennyező anyagok kibocsátása.
- ..... 4. Redukáló szmog
- ..... 5. A szennyezőanyagok közül főleg a nitrogén-oxidok a jellemzőek.
- ..... 6. Fő okozója a közlekedés és az erős UV sugárzás.
- ..... 7. A magas páratartalom és a magas légnyomás elősegíti a kialakulását.
- ..... 8. Kedvezőtlen időjárási feltételek.
- ..... 9. Főleg kén-dioxid és por dúsul fel.
- ..... 10. Erős légmozgás.

4. feladat

8 pont

Körös – Maros NP

Nevezd meg a képen látható állatokat! Párosítsd hozzájuk a leírások betűjelét!

..... , Betű: .....

..... , Betű: .....

..... , Betű: .....

..... , Betű: .....

- A. A vízjárta területek lecsapolásával a folyók menti vizenyős területek szinte teljesen eltűntek, a valamikori Kis- és Nagy-Sárrét egykor kiterjedt mocsárvilága töredékére csökkent, de az egykori állapotokat idéző állandó és időszakos jellegű mocsarak egyaránt megtalálhatók a Nemzeti Parkban. Az Ugrai-rét mocsárvilágának érintetlenségét bizonyítja itteni előfordulása, mely a Nemzeti Parkban csak itt él, és bár országosan a számára alkalmas élőhelyeken jelen van nem tekinthető gyakori fajnak.

- B. A Hármas-Körös hullámterén a folyószabályozások után kialakult másodlagos táj sajátossága, hogy az ősbibb, természetes és a szabályozással létrejött új élőhelyek együtt található meg. A békésszentandrás duzzasztó működésének hatására a folyó felső szakasza lassúbb áramlású, kiegyenlített vízszintű, állóvízhez hasonló. Az alsó szakasz gyorsabb és a Tisza áradásainak hatására nagyobb a vízszint ingadozása, ezért magas falak és karakteres partvonalak jellemzik. A hullámtéri erdőket főként fűz-nyár ligetek alkotják, tölgy-kőris-szil keményfás ligeterdők már csak kis kiterjedésben jellemzőek. A Hármas-Körös menti erdők területéhez kötődik e faj, mely Európa jelenleg ismert legnagyobb egyedszámú kolóniája.
- C. A Kígyósi-pusztán stabil állománya él a keleti elterjedésű, az ország más területein ritka kis termetű ragadozónak. A sztyeppéket, a közepesen száraz füves területeket, a mezőgazdaságilag művelt szántóföldeket, réteket, lucernatáblákat, vizek partját egyaránt kedveli. Kb. 1000 m tengerszint feletti magasságig (Tibetben 2500 m-ig) előfordulhat. Legtöbb élőhelyén az ürge vagy a hörcsög, mint préda faj megtalálható. Kerüli az emberi településeket és az erdőket.
- D. Az országhatárt átlépő folyóink áradáskor gyakran sodorják magukkal a vízgyűjtő területükről származó hegyvidéki, hegylábi fajokat, melyek alkalmas élőhelyet találva meg is telepsznek. Ennek a fajnak, a Maros menti erdőkben sikerült megtelepednie, fluktuáló egyedszáma ellenére biztos állománya él a hullámtéren.

5. feladat

4 pont

A fordítógép meghibásodott és az egyébként létező élőlényneveket rosszul fordította le. Próbáljátok meg kitalálni melyek az állatok helyes nevei!

DAGONYA SZALONKA - .....

APRÓCSKA KÓCSAG - .....

VÉRENGZŐ ASZAT - .....

ZAKATOLÓ SZAMÓCA – .....

Felhasznált irodalom

Albert Viktor – Hetzl Andrea Környezeti kémia, Környezettan Tudásház

Környezetvédelem munkafüzet, alapismeretek. Mozaik Kiadó

Nagyné Horváth Emília Egészségtan 6.o., 8o. Apáczai Kiadó

Internet – Körös-Maros NP honlapja

Wikipedia